

Lessuggesties

Basisonderwijs gr. 3-4

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Groep 3/4	4
Placemat	5
Levend memory	6
Delftsblauw tegeltje	7
Woordzoeker	8
Bijlage 1	9
Bijlage 2	10
Bijlage 3a	11
Bijlage 3b	12
Bijlage 4	13

Inleiding

In dit boekje vindt u enkele lessuggesties die aansluiten bij de gastlessen van KlasseTaal. Voor elke clustergroep (1/2, 3/4, 5/6, 7/8) zijn er vier activiteiten ontworpen die gebruikt kunnen worden voor de gastles of na de gastles. Op deze manier krijgen de gastlessen meer inhoud en is het niet één losstaande les.

We hebben als eerste activiteit een praat-activiteit ontworpen. Het is aan te raden om deze activiteit voorafgaand aan de gastles te geven, zodat de kinderen al hebben nagedacht over het onderwerp van de gastles.

De activiteiten zijn zeer algemeen uitgewerkt. De leerkracht is vrij om er een eigen draai aan te geven.

Bij de meeste activiteiten is er een bijlage toegevoegd. In die bijlagen vindt u voorbeelden van werkbladen of afbeeldingen die u kunt gebruiken bij de activiteiten.

Deze bijlagen dienen als bron van inspiratie. U kunt ze naar eigen wens aanvullen of veranderen.

Het is niet perse noodzakelijk om alle vier de activiteiten te doen. Ons advies is om in ieder geval twee van de vier activiteiten aan te bieden. Als voorloper op de gastles kunt u de praatactiviteit aanbieden en als afsluiting van de gastles kunt u één van de verwerkingsactiviteiten aanbieden. Op deze manier ontstaat er een lessencyclus van drie lessen.

Groep 3/4

Onderstaande lessuggesties zijn speciaal ontwikkeld voor de groepen 3 en 4. Ze worden op deze pagina alvast kort toegelicht. Op de pagina's die volgen worden de suggesties breder uitgewerkt. Het is de bedoeling dat de lessen door de eigen leerkracht worden aangepast aan het niveau van de kinderen. Op deze manier zal het hoogste leerrendement behaald worden.

Placemat

De kinderen geven hun mening aan de hand van het woord 'ruzie'. Dit schrijven ze met korte woorden op de placemat. Eerst voor henzelf en vervolgens voor hun groepje. Daarna volgt er een klassikaal gesprek.

Levend memory

De kinderen kiezen in tweetallen een emotie (boos, blij en verdrietig). Bij die emotie kiezen ze een beweging en/of gebaar. Dit voeren ze uit wanneer hun naam wordt genoemd tijdens het memoryspel.

Delftsblauw tegeltje

De kinderen maken zelf een Delftsblauw tegeltje. Op dat tegeltje komt een spreuk die te maken heeft met respect. De spreuk bedenken de kinderen zelf, aan de hand van een klassikaal gesprek.

Woordzoeker

De leerkracht ontwerpt een woordzoeker met als thema respect. Samen met de kinderen worden de woorden eerst bedacht. De kinderen maken vervolgens de woordzoeker.

Placemat

‘Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen hun mening over het thema respect onder woorden brengen.’

De klas wordt in groepjes van maximaal vier leerlingen verdeeld. Ieder groepje krijgt één placemat (zie Bijlage 1). De placemat is verdeeld in vijf vakken.

De leerkracht noteert het woord ‘respect’ op het bord. De kinderen vullen individueel een vak in op de placemat. In het vak komen steekwoorden te staan die passen bij het woord ‘respect’. Vervolgens gaan de leerlingen in de groepjes met elkaar in discussie, zodat er één mening ontstaat over het thema respect. Samen vullen ze het middelste vak van de placemat in met woorden waar ze het allemaal mee eens zijn.

Wanneer alle groepjes de placemat hebben gevuld, volgt er een klassikale terugkoppeling. De leerkracht neemt een leidende rol in binnen het gesprek.

Als leidraad voor het gesprek maken de kinderen met z’n allen een groot woordweb over het thema respect. Het doel van het klassengesprek is dat er uiteindelijk één klassikale mening ontstaat over het thema respect. Onderstaande vragen kunnen eventueel gebruikt worden in het gesprek.

- ✓ Wat versta je onder respect?
- ✓ Wat betekent respect voor jou als persoon?
- ✓ Gaan wij in de klas respectvol met elkaar om?
- ✓ Moet je altijd respect hebben/tonen voor andere mensen?
- ✓ Moet je alleen respect hebben/tonen voor mensen?
- ✓ Is je mening over het thema respect veranderd door dit gesprek?

De vragen zijn een houvast voor de leerkracht. Ze dienen aangepast te worden aan het niveau van de kinderen.

Levend memory

‘Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen emoties uitdrukken in woorden en gebaren.’

Levend memory werkt exact hetzelfde als het bekende spelletje memory.

De leerkracht stuurt twee kinderen naar de gang; een jongen en een meisje (varianties zijn mogelijk). De overige kinderen maken tweetallen. Wanneer er een oneven aantal is, kan de leerkracht meedoen.

De tweetallen spreken met elkaar een zin of gebaar af. Deze zin of het gebaar moet te maken hebben met een emotie; boos, blij of verdrietig etc.

Wanneer alle tweetallen een zin of gebaar hebben afgesproken, gaan ze naar hun eigen plek en gaan ze achter hun tafeltje staan. De twee kinderen worden van de gang opgehaald.

Zij noemen om de beurt een tweetal namen, zodat ze achter de duo's kunnen komen. Wanneer een kind zijn naam hoort, zegt hij zijn zin of doet hij zijn gebaar. Op deze manier kunnen de spelers de duo's ontmaskeren. Bij ieder correct geraden duo krijgt de speler een punt. De duo's die ontmaskert zijn gaan zitten op hun stoel. Zo is duidelijk te zien welke duo's er nog over zijn.

Dit spel kan binnen elk tijdsbestek gespeeld worden. Het kan één keer gespeeld worden, maar wanneer er meer tijd is kan het vaker gespeeld worden. Dit kan de leerkracht naar zijn eigen wensen invullen.

In Bijlage 2 vindt u een voorbeeld van een scorebord. Deze kunt u geheel aanpassen naar eigen wens.

Delftsblauw tegeltje

‘Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen het woord ‘respect’ vastleggen in een pakkende spreuk.’

In deze activiteit staat het welbekende Delftsblauwe tegeltje centraal. De kinderen maken een Delftsblauw tegeltje met als thema ‘respect’. Ze bedenken een pakkende spreuk over respect en schilderen dit op een tegeltje. Wanneer er een laag budget beschikbaar is, kan het tegeltje vervangen worden door een canvas doek of door een A4 papier.

Als inleiding op de verwerking is het van belang dat de kinderen een korte instructie krijgen over het aspect spreuken/slogans. Op deze manier weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt. Wanneer het aspect spreuken/slogans al bekend is bij de kinderen, kan dit onderdeel overgeslagen worden.

In Bijlage 3(a) vindt u twee voorbeeldspreuken over respect. Deze kunt u ter inleiding tonen aan de kinderen. Het gaat om de volgende spreuken:

- ✓ Wees jezelf, er zijn al anderen genoeg.
- ✓ Respect voor de ander, begin bij jezelf.

De leerkracht dient de opdracht aan te passen aan het niveau van de kinderen. Wanneer een pakkende spreuk te hoog gegrepen is voor de kinderen kan de leerkracht het houden bij een zin over respect.

Alle ontworpen tegeltjes kunnen verspreid opgehangen worden door de school. Op deze manier staat het thema respect ook even bij de overige groepen centraal.

Woordzoeker

'Aan het eind van de activiteit kunnen de kinderen een woordzoeker over respect ontwerpen/maken.'

In Bijlage 4 vindt u een voorbeeld van een woordzoeker. De kinderen kunnen de woordzoeker in hun eigen tijd maken.

Op de onderstaande internetsite kunt u een eigen woordzoeker ontwerpen. Dit kan eventueel klassikaal gebeuren. De kinderen noemen woorden bij het thema respect, zodat de leerkracht daar een woordweb over kan maken. Van deze woorden maakt de leerkracht vervolgens een woordzoeker.

http://smhc.vndijk.nl/spelletjes/woordzoeker/zelf_woordzoeker_maken.php

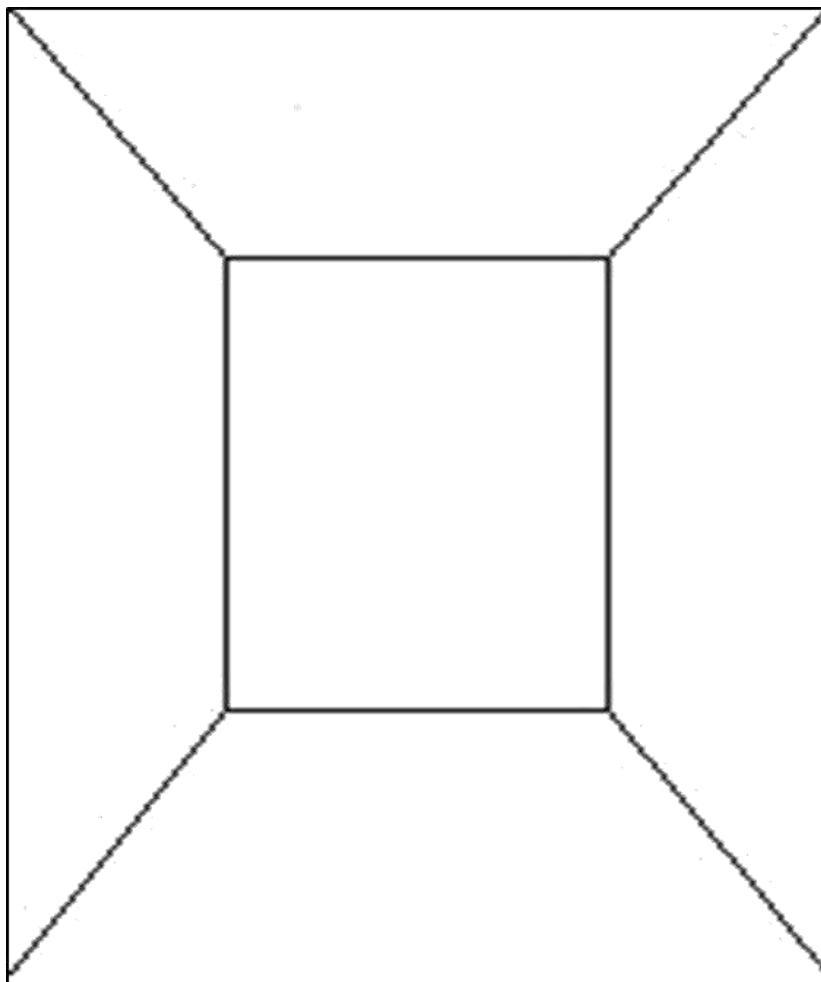
Wanneer de kinderen de eerste woordzoeker erg makkelijk vonden, kunnen de woorden bij de tweede woordzoeker weggelaten worden.

De leerkracht kan ervoor kiezen om twee versies te maken. De ene woordzoeker met woorden en de andere woordzoeker zonder woorden. Op deze manier kan ieder kind een woordzoeker maken op zijn/haar eigen niveau.

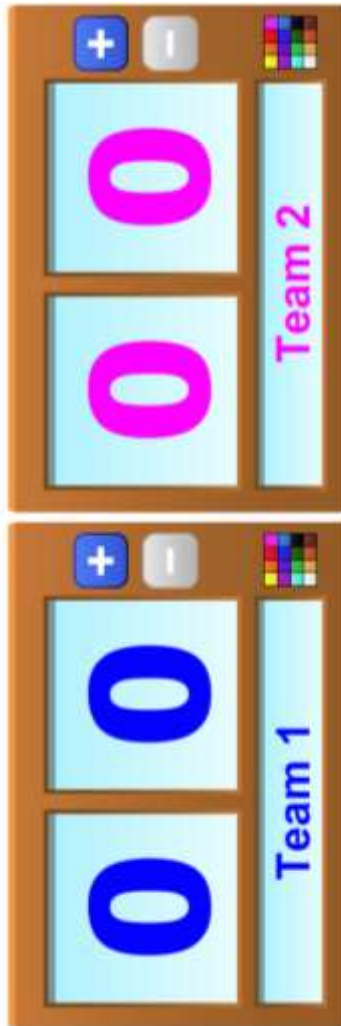
Als derde variant kunnen de kinderen de woordzoeker helemaal zelf maken. De leerkracht geeft hen ruitjespapier, waarop zij de woorden invullen. Ze mogen de woorden alle richtingen op schrijven.

Wanneer alle woorden een plekje hebben, worden de overige vakjes opgevuld met willekeurige letters. De woordzoeker wordt gemaakt door een medeleerling.

Bijlage 1

Bijlage 2

Dit scorebord is te vinden op:

<http://www.gynzy.com/nl/#!/items/extras?order=relevance&search=scorebord>

Bijlage 3a

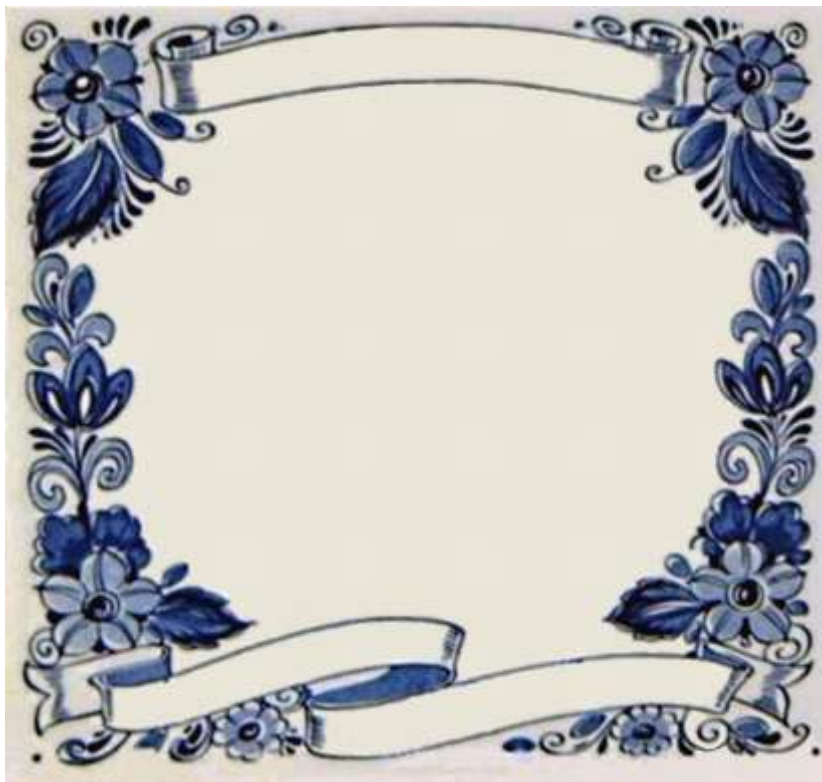

*Wees jezelf,
er zijn al
anderen genoeg*

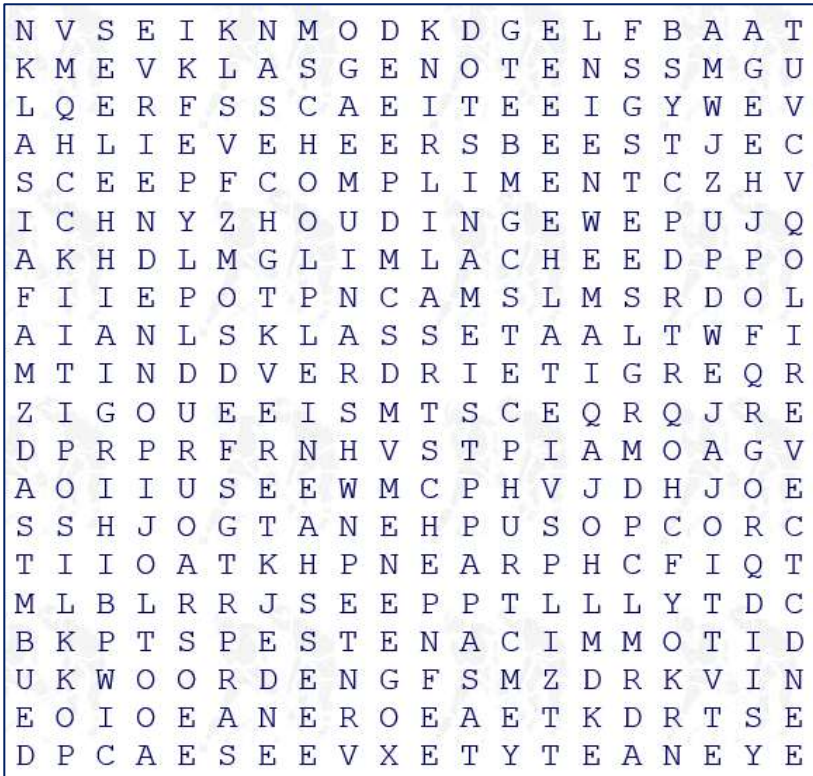

*Respect voor de
ander, begint
bij jezelf*

Bijlage 3b

Bijlage 4

respect	schoolplein	schelden	houding
boos	klas	plagen	glimlach
blij	juf	vrienden	klassetaal
verdrietig	meester	kinderen	compliment
woorden	klasgenoten	pesten	lieveheersbeestje

Woordzoeker online maken:

http://smhc.vndijk.nl/spelletjes/woordzoeker/zelf_woordzoeker_maken.php

**Deze brochure is samengesteld door
Daniëlle van de Kraats & Mariska Houdijk
(PABO-studenten van de CHE te Ede)
in opdracht van KlasseTaal**

Augustus 2017